

ዳኞች፡- ተገኔ ጌታነህ

ሂሩት መለሰ

ብርሃኑ አመነው

አልማው ወሌ

ዓሊ መሐመድ

አመልካች፡- 1. ወ/ሮ ፍኖተዓድቅ አበራ
 2. አቶ ሳመሶን አበራ

} ከጠበቃ ማሩ ባዘዘው ጋር ቀረቡ

ተጠሪ፡- የጉምሩክ ዐቃቤ ሕግ የቀረበ የለም ከተባለ በኋላ መኮንን አየለ ቀረበ፡፡

መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰምተናል፡፡

ፍ ር ድ

ጉዳዩ ለሰበር ችሎት የቀረበው የከፍተኛው ፍርድ ቤት በአንደኛ አመልካችና በሁለተኛ አመልካች እያንዳንዳቸው ለመኪናው ሊከፈል የሚገባ የነበረውን የቀረጥና የታክስ ግምት ብር 332,005.19 (ሶስት መቶ ሰላሣ ሁለት ሺህ አምስት ብር ከአሥራ ዘጠኝ ሣንቲም) እንዲቀጣ የመወሰነን ህጋዊነትና አግባብነት ለማጣራት ተብሎ ነው፡፡ አመልካቾች ፍርድ ቤቱ በሁለታችን ላይ የጣለው የገንዘብ ቅጣት ለመኪናው ሊከፈል የሚገባውን ቀረጥና ታክስ እጥፍ በመሆኑ አዋጅ ቁጥር 368/95 አንቀጽ 73ን የሚጥስና መሠረታዊ የህግ ስህተት ያለበት ነው በማለት ተከራክረዋል፡፡ ተጠሪ አመልካቾች ወንጀል በመፈፀማቸው ጥፋተኛ ሆነው ተገኝተዋል፡፡ ስለዚህ ቅጣት የሚወሰነው በአንዳንዳቸው ላይ በመሆኑና የበታች ፍርድ ቤቶች በእያንዳንዳቸው ላይ በህጉ የተመለከተውን ዝቅተኛ የገንዘብ ቅጣት እያንዳንዳቸው እንዲከፍሉ የተሰጠው ውሳኔ ስህተት የለበትም በማለት ተከራክሯል፡፡ ጉዳዩን ስንመረምረው አመልካች ወንጀል ህግ ቁጥር 32/1/ሀ እና አዋጅ ቁጥር 60/89 እንደተሻሻለ አንቀጽ 73(1) በመተላለፍ ወንጀል የፈፀሙ ጥፋተኞች መሆናቸውን ተረድተናል፡፡ አመልካቾች ጥፋተኛ የተባሉበት ድንጋጌ በአስራትና በገንዘብ መቀጮ በጣምራ የሚያስቀጣ ወንጀል ነው፡፡ ቅጣት የሚወሰነው የእያንዳንዱን ጥፋተኛ ግላዊ ሁኔታ ከግምት ውስጥ በማስገባት እንደሆነና ወንጀልና የወንጀል ቅጣት ግላዊ መሆናቸውንና ከአንዱ ወደ ሌላው የማይተላለፍ መሆኑ በወንጀል ህግ አንቀጽ 41 ከተደነገገው መሠረታዊ መርህ ለመረዳት የሚቻል ሲሆን የበታች ፍርድ ቤቶችም የገንዘብ መቀጮ የወሰኑት በአንደኛ አመልካች ላይ ያሉትን የቅጣት ማክበጃና ማቅለያ ምክንያቶችና በህጉ የተቀመጠውን ዝቅተኛ የገንዘብ መቀጮ መነሻ በማድረግና በማገናዘብ ነው፡፡ የበታች ፍርድ ቤቶች በሁለተኛ አመልካች ላይ የገንዘብ መቀጮ የወሰኑት በሁለተኛው አመልካች ላይ ያሉ የቅጣት ማክበጃና ማቅለያ ምክንያቶችን መነሻ በማድረግና በማገናዘብ ነው፡፡ ስለሆነም እያንዳንዳቸው ጥፋተኛ ሆነው የተገኙበት የህግ ድንጋጌ በወቅቱ

ለመንግሥት ይከፈል የነበረውን ቀረጥና ታክስ ገንዘብ መነሻ በማድረግ ፍርድ ቤቱ ሊወሰን የሚችል መሆኑን የሚደነግግ ነው።

ወንጀል በመፈፀሙ የሚወሰነው የገንዘብ ቅጣት በወንጀል ሕጉ የቅጣት አወሳሰን መርሆችን መሠረት በማድረግ የሚወሰን ነው። በወንጀል ጥፋተኛ በተባሉ ሰዎች ላይ የሚጣለው የገንዘብ መቀጮ በፍታብሔር መንግሥት ሃይከፈለው የቀረበን ቀረጥና ታክስ በአንድነትና በነጠላ እንዲከፍል ለማድረግ ከሚቀርብ ክስና ከሚሰጥ ውሳኔ በእጅጉ የተለየ ነው። ስለዚህ የበታች ፍርድ ቤቶች አመልካቾች እያንዳንዳቸው ለመኪናው ይከፈል የነበረውን ቀረጥና ታክስ መክፈል ያለበት ገንዘብ ለፈፀሙት ወንጀል በመቀጫነት እንዲከፍሉ የሰጡት ውሳኔ የወንጀል ህጉን መሠረታዊ የቅጣት አወሳሰን መርሆች የተከተለና መሠረታዊ የህግ ስህተት የሌለበት በመሆኑ በወንጀል ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 195(2)(ለ-2) መሠረት አጽንተነዋል።

ው ሣ ኔ

1. የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤትና የፌዴራል የከፍተኛው ፍርድ ቤት የሰጡት ፍርድና ውሳኔ ፀንቷል።
2. ፍርዱ የፀና መሆኑን አውቆ እንዲያስፈጽም ለሚመለከተው ክፍል የውሳኔው ግልባጭ ይተላለፍ

ይህ ፍርድ በፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ችሎት በሙሉ ድምጽ ተሰጠ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

ፀ/መ